EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.3.28.
SWD(2018) 85 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat
Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

a 924/2009/EK rendeletnek az Unión belüli, határokon átnyúló fizetések egyes díjai és a valutaátszámítási díjak tekintetében történő módosításáról

{COM(2018) 163 final} - {SWD(2018) 84 final}

Vezetői összefoglaló

Hatásvizsgálat a 924/2009/EK rendelet módosításáról a Közösségen belüli határokon átnyúló fizetések költségeinek csökkentése érdekében

A. A fellépés szükségessége

Miért? Milyen problémát kell megoldani?

A határokon átnyúló fizetések (az összes uniós fizetés 6 %-a) magas költségei gátolják az egységes piac kiteljesítését. Az euróövezet országai esetében, ahol a határokon átnyúló és a belföldi euróügyletek költsége azonos, megoldották a problémát. Ezzel szemben az eurótól eltérő pénznemben, vagy az euróövezeten kívüli országokban euróban teljesített határokon átnyúló fizetések magas költséggel járnak, így két csoportra szakad az EU-n belüli pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevők tábora: a túlnyomó többségre, amely élvezi az egységes eurófizetési térség előnyeit, és a viszonylag kis valutaövezetekben élő kisebbségre, amelynek valamennyi határokon átnyúló ügylete magas költségekkel jár. Ezek a magas költségek nem csupán azt tükrözik, hogy az eurótól eltérő pénznemek esetében az ügyletek kis volumenűek és hiányzik a korszerű infrastruktúra, hanem a versenykényszer és szabályozási nyomás hiányát is, ami rávehetné a pénzforgalmi szolgáltatókat arra, hogy az euróügyletek alacsony költségét alkalmazzák az euróövezeten kívüli országok igénybe vevőire is.

Mi a kezdeményezés várható eredménye?

E kezdeményezés célkitűzése, hogy az egész EU-ban csökkentse a határokon átnyúló fizetések díjait, és így elősegítse az uniós polgároknak és vállalkozásoknak az uniós gazdaságba való jobb integrációját. Ez a határokon átnyúló ügyletekre felszámolt és a belföldi ügyletekre alkalmazandó díjak összehangolásával éri el, ugyanakkor pedig biztosítja, hogy ez nem eredményezi más szolgáltatások díjainak emelkedését. Ezenfelül, ha egy határokon átnyúló ügylet során valutaátszámításra kerül sor, biztosítani kell a díjak átláthatóságát és – adott esetben – a lehetőségek összehasonlíthatóságát a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői számára.

Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés?

Az euróövezeten kívüli tagállamok maguk is megtehetik a szükséges intézkedést, ezt a 924/2009/EK rendeletben választási lehetőségként irányozták elő. Mindazonáltal csupán egyetlen tagállam tette meg ezt, és nincs jele, hogy mások is követnék ezt a példát. Az sem valószínű, hogy a probléma azáltal oldódik meg, hogy euróövezeten kívüli országok a belátható jövőben csatlakoznak az euróövezethez, amint azt akkor várták, amikor 2001-ben első alkalommal bevezették a 924/2009/EK rendeletbe foglalt elveket. Így nem valósult meg az a forgatókönyv, amely szerint megszűntek volna a határokon átnyúló ügyleti költségekkel kapcsolatos akadályok az egységes piacon. Ezért uniós szinten kell fellépni.

B. Megoldások

Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért?

Mivel uniós jogszabályok hiányában a probléma nem nyert megoldást, négy szakpolitikai alternatívát mérlegeltünk, amelyek mindegyike kiterjesztené a hazai pénznemben történő belföldi ügyletek költségei és az alábbi pénznemekben történő határokon átnyúló költségei kiegyenlítésének elvét:
(1) hazai pénznem;
(2) hazai pénznem és euro;
(3) kizárólag euro;
(4) az uniós tagállamok bármely pénzneme, függetlenül az ügyletek helyétől.

A 3. alternatíva a leghatékonyabb, mivel az euróban teljesített határokon átnyúló fizetések korszerű infrastruktúrája az euróövezeten kívüli országok valamennyi pénzforgalmi szolgáltatója számára is rendelkezésre áll. Az euróövezeten kívüli országokban a határokon átnyúló ügyletek többsége euróban történik, így a 3. opció a határokon átnyúló ügyletek nagy részére kiterjedne. Mivel az euró ügyletek olcsók, alacsony a kockázata, hogy a belföldi ügyletek díjainak emelésével keresztfinanszíroznák az eurótól eltérő pénznemben történő drága határokon átnyúló ügyleteket. A 3. opció azzal a hosszabb távú célkitűzéssel is összhangban van, hogy az euro legyen az összes tagállam közös pénzneme. Az érdekelt felek bármely másik alternatívánál nagyobb mértékben fogadnák el ezt az alternatívát.

Ki melyik alternatívát támogatja?

A pénzforgalmi szolgáltatók a jelenlegi helyzet fenntartását támogatnák, azonban a 3. alternatívát tekintik a leginkább elfogadhatónak, ha jogalkotási kezdeményezésre kerülne sor. A pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői számára a 2. és a 4. opció előnyösebb volna, feltéve hogy a pénzforgalmi szolgáltatók nem emelnek más árakat (számlavezetési díjak, valutaátszámítási díjak), hogy azokkal keresztfinanszírozzák az eurótól eltérő pénznemben történő drága határokon átnyúló ügyleteket. Az Európai Parlament esetleg azt részesítené előnyben, ha több ügylet tartozna a szabályozás hatálya alá, a tagállamok pedig várhatóan a 3. alternatívát támogatják, mivel önként nem hajtották végre a jelenlegi 924/2009/EK rendeletben előirányzott 1. és 2. opciót.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek) előnyei?

Becslések szerint az euróövezeten belül határokon átnyúló ügyletek átlagára átutalás esetén 8 EUR, kártyás fizetés esetén 0,40 EUR, készpénzfelvétel esetén pedig 2,30 EUR. Az előnyben részesített alternatíva a helyi pénznemben történő belföldi ügyletek átlagára – 1 EUR-ra, 0 EUR-ra és 0,63 EUR-ra – szorítaná le ezeket az árakat. Feltéve, hogy nem csökken az euróügyletek aránya az összes határokon átnyúló ügyleten belül, a pénzforgalmi szolgáltatások igénybe vevői várhatóan évi 900 millió eurót takaríthatnak meg. Hasznos lenne számukra az átláthatóbb és kevésbé összetett díjstruktúra is, ami fokozott versenyt idézhetne elő. A határokon átnyúló ügyletek alacsonyabb költségei előmozdítanák az EU-n belüli mélyebb gazdasági integrációt, és ennek eredményeként a termelékenyebb és versenyképesebb gazdaságot. Politikai hasznok is lehetnének, mivel a kezdeményezés hasonlóan polgárbarát, mint a barangolási rendelet a távközlés terén, jóllehet csekélyebb hatást gyakorol a polgárok életére.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb lehetőségek)?

A pénzforgalmi szolgáltatók elvesztenék a felhasználók oldalán keletkező megtakarításnak megfelelő bevételt, ezt a bevételkiesést azonban hosszabb távon a megnövekedett ügyleti volumen mérsékelhetné. A közigazgatási szerveknek (pénzügyi felügyeleteknek) a rendelet érvényesítéséhez kapcsolódó többletköltségei elhanyagolhatóak volnának.

Hogyan érinti a fellépés a vállalkozásokat, köztük a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat?

Várhatóan magasabb lesz a kereslet az euróövezeten belüli kkv-k iránt az euróövezeten kívüli tagállamokban, ahol a határokon átnyúló fizetés magas díjai jelentős akadályt képeznek. Az euróövezeten kívüli tagállamok kkv-i alacsony költségű fizetésekkel érhetik majd el az EU összes lakóját és vállalkozását, nem csupán a saját országuk lakosságát. Így jobb versenyhelyzetbe kerülnek az egységes piacon. A legkisebb kkv-k fognak a legnagyobb előnyhöz jutni, mivel ők nem képesek lealkudni a határokon átnyúló fizetéseikért fizetendő díjakat.

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

A tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás előreláthatóan nem lesz jelenős.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
A pénzforgalmi szolgáltatók bevétele csökkeni fog a végrehajtás után, és ellenintézkedésként a pénzforgalmi szolgáltatók a valutaátszámítási költségeket használhatják fel a kiesett bevételek pótlására, mivel a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők kevésbé ismerik ezeket a költségeket, amelyek nem eléggé átláthatóak ahhoz, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások igénybevevői fel tudják mérni azokat. A pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelv már előír átláthatósági követelményeket, amelyeket még részletesebben meg kellene határozni ahhoz, hogy hatékonyabbak legyenek. Tekintettel a gyorsan alakuló környezetben történő valutaátszámítás rendkívül technikai dimenziójára, az Európai Bankhatóság megbízást kap szabályozástechnikai standardok meghatározására, hogy jobb keretet adjon a valutaátszámítási gyakorlatoknak.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
Három év elteltével felül kell vizsgálni a szakpolitikát annak ellenőrzése érdekében, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók megkísérelték-e más árak emelésével pótolni kiesett bevételeiket, valamint hogy további ügyleteket is be kellene-e emelni a rendelet hatálya alá.